

Çanakkale Savaşı'nda Şehit Filistinli Askerler

Birinci Dünya Savaşı'nın seyrini değiştiren önemli cephelerden biri olan Çanakkale Savaşı (1915), Osmanlı Devleti ile İtilaf Devletleri arasında Gelibolu Yarımadası'nda gerçekleşen deniz ve kara muharebelerini kapsamaktadır. İtilaf Devletleri açısından bu savaşın temel amacı, Osmanlı başkenti İstanbul'u ele geçirerek Çanakkale ve İstanbul boğazlarını kontrol altına almak, böylece Çarlık Rusyası ile doğrudan bir bağlantı kurarak savaşta stratejik üstünlük sağlamaktır. Osmanlı Devleti için ise Çanakkale Savaşı, doğrudan bir varoluş mücadelesi niteliği taşımaktaydı.

İngiltere ve Fransa, savaşa donanma üstünlüğü ile başlamış ve ilk olarak Çanakkale Boğazı'nı denizden geçmeyi hedeflemişlerdir. Ancak Osmanlı savunmasının 18 Mart 1915'teki direnişi bu saldırıyı püskürtmüş, bunun üzerine 25 Nisan 1915 tarihinde kara harekâtı başlatılmıştır. Bu kara muharebelerinde yalnızca Anadolu'dan gelen askerler değil, Osmanlı coğrafyasının farklı bölgelerinden, özellikle Rumeli ve Arap vilayetlerinden gelen askerler de görev almıştır.

Bu bağlamda, Osmanlı Devleti'nin Arap unsurları arasında yer alan Filistinli askerler de Çanakkale cephesine sevk edilmiştir. 16. Tümen bünyesinde yer alan, sayıları bine yaklaşan Filistinli askerler çeşitli birliklere dağıtılarak önce İstanbul'a, ardından Gelibolu Yarımadası'na gönderilmişlerdir. 47., 57., 72. ve 77. Alaylar'da görev yapan bu askerler, özellikle Kanlısirt ve Arıburnu bölgelerinde yoğun çatışmalara katılmış ve resmi kayıtlara göre en az 50 şehit vermiştir. Ancak bu sayı, dönemin idari taksimatına göre yapılan kayıtlar nedeniyle gerçeği tam yansıtmadığı söylenebilir; bu da Filistinli şehit sayısının muhtemelen daha fazla olduğunu göstermektedir.

Filistinli askerlerin savaşa katılımı, yalnızca Osmanlı vatandaşı olmaktan değil, aynı zamanda İslam ümmetine mensup olmanın bilinciyle açıklanabilir. Kudüs, Gazze, Yafa ve Nablus gibi şehirlerden gelen bu askerler, binlerce kilometre uzaklıkta yer alan bir cephede, ortak vatan olarak gördükleri Osmanlı Devleti uğruna savaşmış ve şehit düşmüşlerdir. Bu yönleriyle sadece birer savaşçı değil, aynı zamanda Osmanlı coğrafyasında Müslüman milletler arasında mevcut olan dini, kültürel ve toplumsal bağların sembolü olmuşlardır.

Her yıl 18 Mart'ta gerçekleştirilen Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü törenleri, yalnızca Türk askerlerini değil, aynı zamanda savaşta hayatını kaybeden Arap, Filistinli ve diğer Osmanlı halklarından gelen askerleri de anmayı

amaçlamaktadır. Bu törenler, ortak hafızayı canlı tutmak, birlik ve dayanışma duygularını güçlendirmek açısından büyük önem arz etmektedir. Dolayısıyla Filistinli askerlerin Çanakkale'deki fedakârlığı, hem tarihsel bir hakikat hem de bugünkü İslam dünyası açısından anlamlı bir dayanışma örneği olarak değerlendirilmelidir.

Mehmet Can Palancı

